HOTĂRÎREA CURŢII CONSTITUŢIONALE
pentru controlul constituţionalităţii pct.2 din Hotărîrea Guvernului nr.1433 din 21 decembrie 2001 "Cu privire la măsurile de achitare a grîului achiziţionat în anul 2001 de Direcţia Generală pentru Rezervele Materiale"*

Nr.21 din 18.04.2002

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.62/14 din 09.05.2002

* * *

---

*M.O., 2001, nr.158-160, art. 1482.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituţională în componenţa:
Victor PUŞCAŞ - preşedinte
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător-raportor
Dumitru PULBERE - judecător-raportor
Elena SAFALERU - judecător

cu participarea grefierului Corina Popa, deputatului în Parlament Lidia Guţu, unul din autorii sesizării, reprezentantei permanente a Guvernului la Curtea Constituţională Galina Chirinciuc, în lipsa deputaţilor în Parlament Ion Untu şi Valeriu Cosarciuc, autori ai sesizării legal citaţi, călăuzindu-se de art.135 alin.(1) lit.a) din Constituţie, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituţională, art.4 alin.(1) lit.a) şi art.16 alin.(1) din Codul jurisdicţiei constituţionale, a examinat în şedinţă plenară deschisă dosarul pentru controlul constituţionalităţii Hotărîrii Guvernului nr.1433 din 21 decembrie 2001 "Cu privire la măsurile de achitare a grîului achiziţionat în anul 2001 de Direcţia Generală pentru Rezervele Materiale".

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputaţilor în Parlament Lidia Guţu, Ion Untu, Valeriu Cosarciuc, depusă la 23 ianuarie 2002, în conformitate cu art.24 şi 25 din Legea cu privire la Curtea Constituţională şi art.38 şi 39 din Codul jurisdicţiei constituţionale.

Prin decizia Curţii Constituţionale din 4 februarie 2002 sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond şi înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a sesizării au fost solicitate puncte de vedere Preşedintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Justiţiei, Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale.

Examinînd materialele dosarului, audiind informaţia judecătorilor-raportori şi argumentele părţilor,

Curtea Constituţională

a constatat:

La 21 decembrie 2001 Guvernul a adoptat Hotărîrea nr.1433 "Cu privire la măsurile de achitare a grîului achiziţionat în anul 2001 de Direcţia Generală pentru Rezervele Materiale".

Potrivit pct.2 din hotărîre, Casa Naţională de Asigurări Sociale va acorda în bază de contract Direcţiei Generale pentru Rezervele Materiale un împrumut în sumă de 10 milioane lei cu rata anuală a dobînzii de cel mult 5%.

Autorii sesizării consideră că aceste prevederi ale actului normativ al Guvernului devansează operarea de către Parlament a modificărilor şi completărilor în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2002 sau adoptarea de amendamente la proiectele de legi respective, în

conformitate cu Regulamentul Parlamentului, încălcîndu-se astfel art.6, art.72 alin.(3) lit.j), art.102 alin.(2) şi art.130 alin.(1) din Constituţie.

Pentru soluţionarea acestei cauze Curtea consideră necesar să opereze cu dispoziţiile constituţionale cuprinse în art.6, art.72 alin.(3) lit.j), art.102 alin.(2), art.130 alin.(1), art.131 alin.(1) şi alin.(4) din Constituţie, precum şi cu Legea cu privire la Guvern nr.64-XII din 31 mai 1990*, Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489-XIV din 8 iulie 1990**, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2001 nr.1400-XIV din 7 decembrie 2000*** , Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2002 nr.740-XV din 20 decembrie 2001****. Statutul Casei Naţionale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.739 din 25 iulie 2000*****.

---

*Veştile nr. 8, 1990, art. 191.

**M. O., 2000, nr. 1-4, art. 2.

***M.O., 2000, nr. 169-176, art. 1250.

****M. O., 2001, nr. 161, art. 1311.

*****M.O., 2000, nr. 94-97, art. 834.

Potrivit art.130 alin.(1) din Constituţie, formarea, administrarea, utilizarea şi controlul resurselor financiare ale statului sînt reglementate prin lege. Potrivit art.72 alin.(3) lit.j) din Constituţie, regimul general privind protecţia socială se reglementează prin lege organică.

Aceste dispoziţii constituţionale stau la baza Legii privind sistemul public de asigurări sociale, legilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2001 şi pe anul 2002. Potrivit acestor legi, utilizarea resurselor financiare ale bugetului asigurărilor sociale de stat face resortul exclusiv al legii organice.

În conformitate cu art.102 alin.(2) din Constituţie, hotărîrile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor. Prin urmare, Hotărîrea Guvernului nr.1433 putea fi adoptată numai în scopul organizării executării legilor în vigoare menţionate.

În termenii art.43 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale, Casa Naţională de Asigurări Sociale este o instituţie publică autonomă de interes naţional, care este persoana juridică, ce administrează şi gestionează sistemul public de asigurări sociale în Republica Moldova.

Atît Legea privind sistemul public de asigurări sociale, cît şi Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2002 nu admit dezafectarea mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat de către Casa Naţională de Asigurări Sociale în alte scopuri decît cele prevăzute de aceste legi.

De observat de asemenea că Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2002 nu abilitează Guvernul ori Casa Naţională de Asigurări Sociale cu dreptul de a acorda împrumuturi din mijloacele acestui buget persoanelor juridice.

Conform art.131 alin.(1) din Constituţie, bugetul asigurărilor sociale face parte din bugetul public naţional, iar conform alin.(4) al aceluiaşi articol, orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare ori împrumuturilor, precum şi majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern.

Astfel rezultă că operarea de majorări şi reduceri bugetare sau creditare se admite cu acceptul Guvernului, însă numai pe cale legislativă, prin avansarea de propuneri legislative şi amendamente la

proiectele de legi, şi nu prin hotărîre de Guvern.

Avînd în vedere considerentele expuse, Curtea constată că pct.2 din Hotărîrea Guvernului nr.1433, prin care se dispune acordarea de către Casa Naţională de Asigurări Sociale în bază de contract Direcţiei Generale pentru Rezervele Materiale a unui împrumut în valoare de 10 milioane lei cu rata anuală a dobînzii de cel mult 5%, întrucît face resortul unei legi organice, deci al Parlamentului, contravine art.6, art.72 alin.(3) lit.j), art.102 alin.(2), art.130 alin.(1) şi art.131 alin.(1) şi alin.(4) din Constituţie.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.140 din Constituţie, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituţională, art.62 şi art.68 din Codul jurisdicţiei constituţionale,

Curtea Constituţională

HOTĂRĂŞTE:

1. Declară neconstituţional pct.2 din Hotărîrea Guvernului nr.1433 din 21 decembrie 2001 "Cu privire la măsurile de achitare a grîului achiziţionat în anul 2001 de Direcţia Generală pentru Rezervele Materiale".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării şi se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREŞEDINTELE
CURŢII CONSTITUŢIONALE Victor PUŞCAŞ

Chişinău, 18 aprilie 2002.
Nr. 21.